

elna TSP

DEVENTER

Lange Bisschopsstraat 9
Tel. 0570 616 38 3

1

www.matri.nl

Matri Naaimachine

specialisten sinds 1929

Lange Bisschopsstraat 9

7411 KG Deventer

Tel.: 0570 - 61 63 83

www.lockmachine.info

HANDLEIDING

Voor vrije arm machines

Elna T SP (Top Special) KI. 72

Voor vlakke machines

Elna Plana T SP (Top Special) KI. 74

Uw keuze is gevallen op een naaimachine, die kwalitatief aan de hoogste eisen beantwoordt en waarop het werken niet alleen een **genoeglijke**, maar ook een **ontspannende** bezigheid is.

Met dit nieuwe bezit feliciteren wij u van harte. Binnen heel korte tijd zult u uw Elna beschouwen als een trouwe vriendin, die uw dagelijkse taak aanzienlijk helpt verlichten. Steeds weer opnieuw zal de Elna u de grootste voldoening schenken.

Benut daarom de u geboden mogelijkheden ten volle. Dit boekje zal daarbij voor u een uitnemende leidraad zijn.

Laten wij het eens samen doornemen,

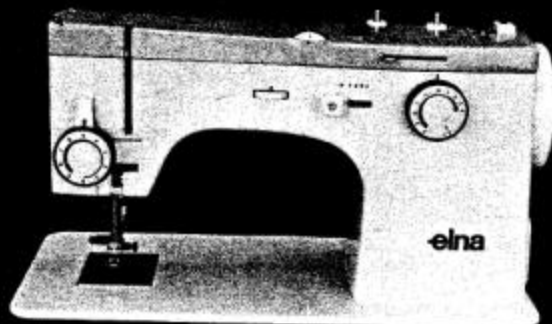
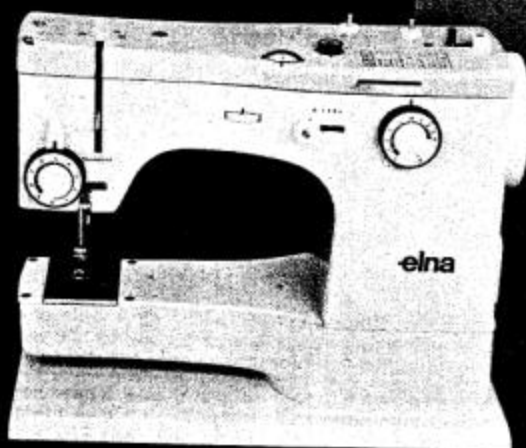
bladzijde na bladzijde ...

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

1. Type Elna T SP (Top Special)
met vrije arm

2. Type Elna Plana T SP (Top Special)
met vlakke grondplaat

Wilt U snel en nauwkeurig informatie over iets hebben?
Raadpleeg dan de « Inhoudsopgave » op blz. 36.

Uitvoerige aanwijzingen voor het naaien

Kijk in de « Naaigids ».

Deze handleiding is hoofdzakelijk bedoeld om u vertrouwd te maken met het gebruik en de bediening van de machine en om u de basisprincipes van het naaien te geven.

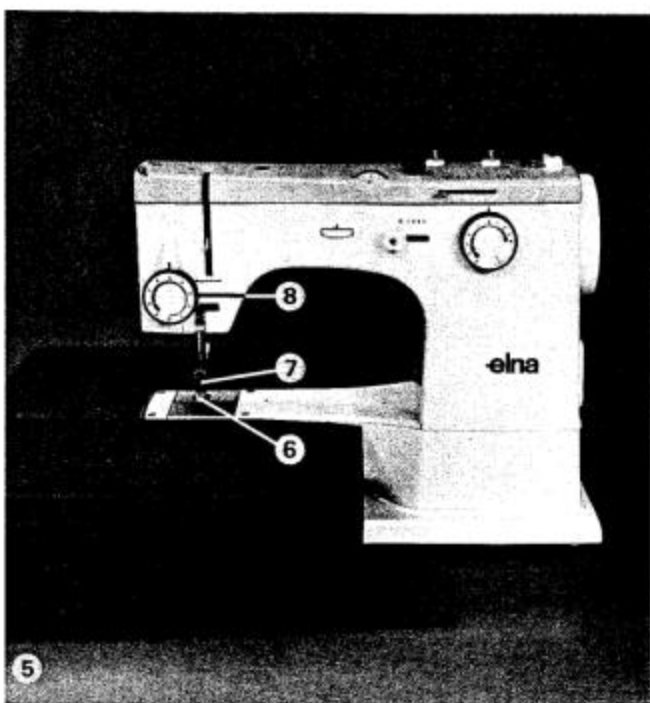
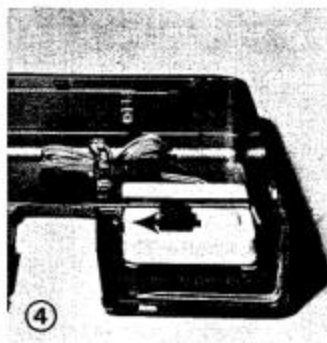
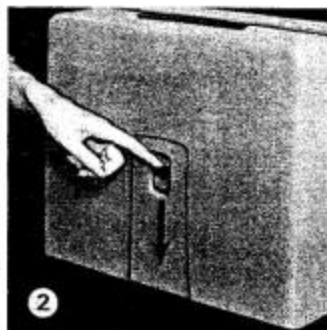
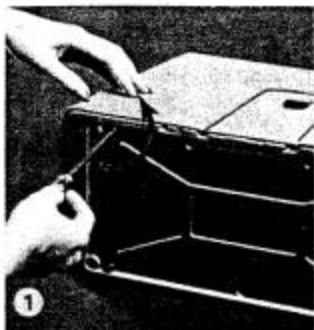
Uitvoerige aanwijzingen alsmede omschrijving van het gebruik van verschillende voetjes en accessoires vindt u daarentegen in de « Naaigids ».

Service en storingen

Indien u nog aanvullende informatie nodig mocht hebben, dan kunt u zich het beste tot uw Elna-leverancier wenden. Geschoold personeel zal u gaarne met raad en daad terzijde staan. Overeenkomstig de garantiebepalingen zijn ook alleen zij bevoegd tot het uitvoeren van alle reparaties.

Voordat u een storing tracht te verhelpen, raden wij u aan de toelichting op blz. 34 door te lezen.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

Openen van de koffer en uitpakken van de machine

(voor de machines met vrije arm)

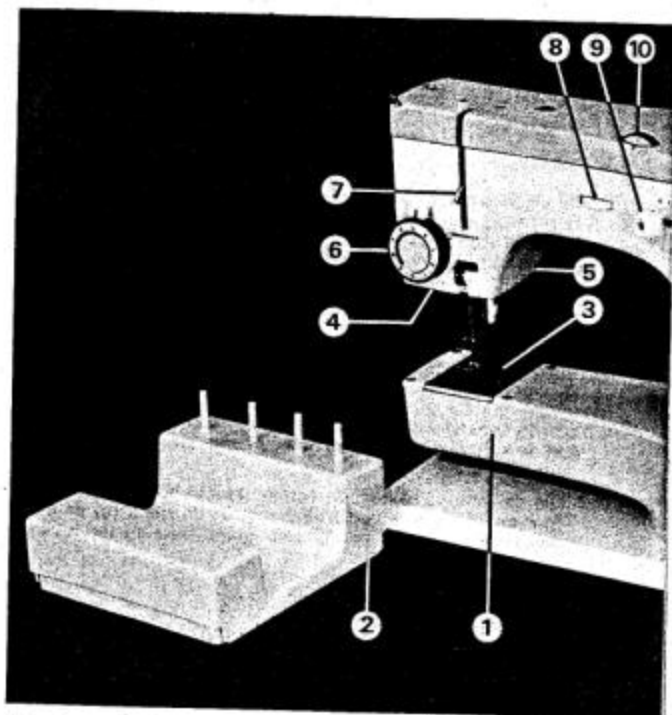
1. De vier bevestigingsschroeven, die zich in de bodem van de koffer bevinden, losschroeven en in het toebehorendoesje bewaren. Ze kunnen dan indien nodig weer worden gebruikt (speciaal voor verzendingen).
2. De sluitkap aan de zijkant openen.
3. De kofferhelft verwijderen.
4. Voetpedaal en aansluitsnoer, alsook machine en toebehorendoesje uit de koffer nemen.
5. Om de oppervlakte waarop wordt gewerkt te vergroten, kan de kofferdeksel als **naaitafel** worden gebruikt.

N.B. Om de koffer te sluiten, de kofferdeksel in horizontale stand (positie 3) inzetten, zodat hij draagt op de steun (a) en in de omgebogen rand van de koffer grijpt. Deksel laten zakken en de sluitklep sluiten.

Voor normale naaiwerkzaamheden is de machine reeds voorzien van :

6. Een naaivoet voor het gewone naaiwerk met rechte naad en zig-zag.
  7. Een naald 80 (middel soort).
  8. De draadspanning staat op « Universele spanning », d.w.z. op het rode cijfer 5.
- De druk van het voetje hoeft niet te worden ingesteld. Deze is universeel en wordt vanaf de fabriek zo ingesteld, dat hij zowel voor dikke als voor dunne stoffen geschikt is.

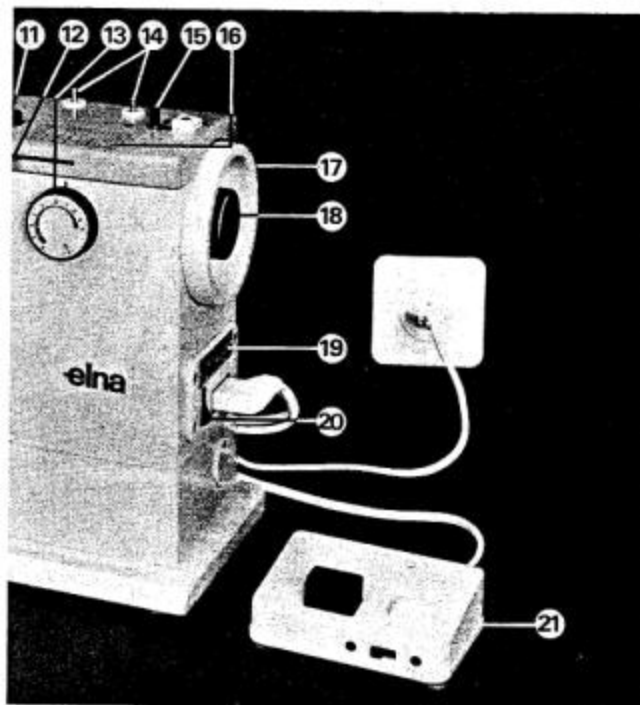
www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

Andere belangrijke delen van de machine :

1. Vrije arm.
2. Toebehorenddoosje.
3. Gripperdeksel — Gebruikt u uw Elna voor de eerste keer of heeft u gedurende enige tijd geen gebruik gemaakt van uw machine, dan deksel openen en bij de rode merkpunt « V » de gripper smeren met enkele druppels olie (Blz. 10-11).
4. Ingebouwd naailicht.
5. Voetlichter (achter de machine) voor het omhoog brengen en laten zakken van de naaivoet.
6. « Universele » draadspanning voor de bovendraad.
7. Draadgever.
8. Centreerschijf.
9. Steekbreedte handle.
10. Keuzeschijf voor de ingebouwde automatische steken.
11. Drukknop voor de automatische naadsteek.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

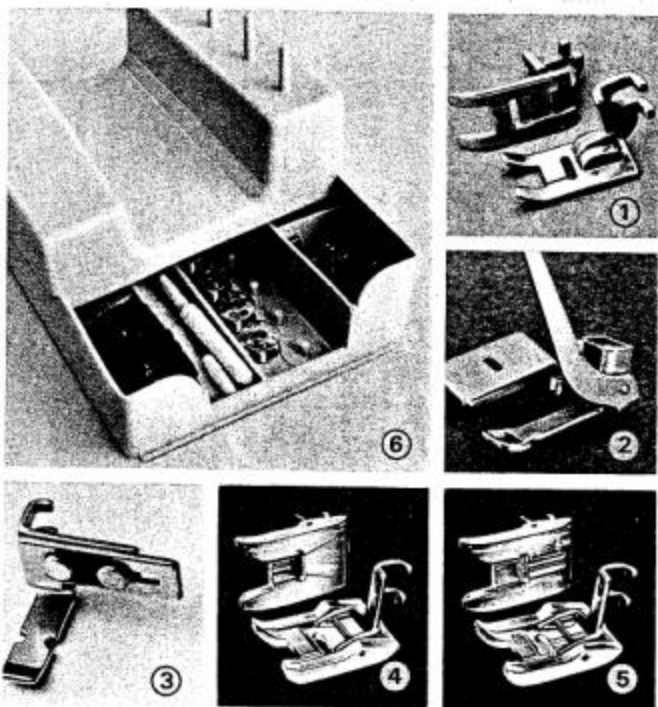

12. Handle voor snel achteruitnaaien.
13. Steeklengte-knop: vooruit naaien — achteruit naaien — automatisch.
14. Verzinkbare garenpennen.
15. Opspoelmechanisme.
16. Tabel voor het kiezen en instellen van de steken.
17. Vliegwiel.
18. Ontkoppelingsknop.
19. Aansluitplaat (Controleer de vermelde **spanning (Volt)**. Deze moet gelijk zijn aan de spanning die op de gloeilampen in uw woning staat aangegeven. Indien dit niet het geval is, dan de machine niet aansluiten, maar contact opnemen met uw Elna-leverancier.
20. Lichtschakelaar.
21. Voetweerstand — aansluiten volgens de afbeelding.

www.matri.nl

Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

Toebehoren

In het toebehorendosje bevindt zich:

- 1 naaivoet (reeds op de machine bevestigd) (1) met teflonlaag.
(Dit vergemakkelijkt het naaien van plastic en leer).
Teflon is een betrekkelijk zachte materiaalsoort en daarom ontstaan er op de zool van het naaivoetje in het begin krasjes, die veroorzaakt worden, doordat de transporteur er langs glijdt. De hierdoor ontstane krasjes zijn dus als normaal te beschouwen en beïnvloeden op geen enkele wijze de goede werking van het voetje.
- 1 stopvoet (2).
- 1 stop-en knopenplaatje.
- 1 ritssluitingvoet (3).
- 1 kordon-knoopsgatenvoet (4).
- 1 knoopsgatenvoet (5) (voor automatische knoopsgaten).
- 1 knoopsgatenmesje.
- 5 spoeltjes.
- 1 naalden-assortiment.
- 1 draadinsteker.
- 1 schroevendraaier.
- 1 stofkwastje.
- 1 leeg oliespuitje.
- 1 ELNA olievulling.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

Werkwijze

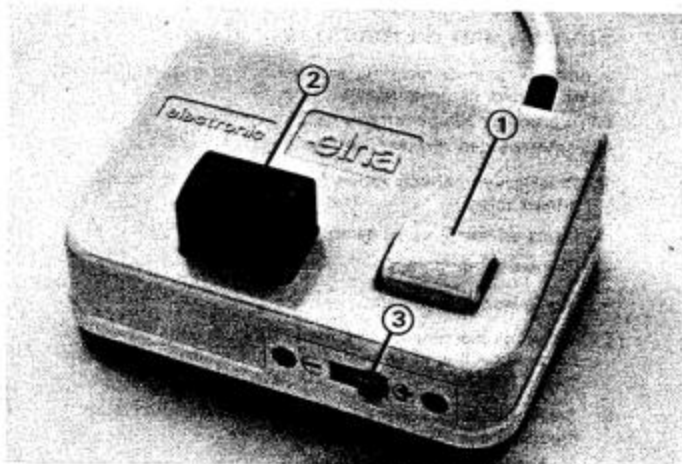
De machine zonder garen en stof en met het voetje omhoog laten lopen om met de verschillende snelheden vertrouwd te raken. Van het begin af aan eraan wennen om de voet goed op de pedaal te plaatsen, die volgens de afbeelding op blz. 7 aangesloten moet worden.

1. De vaste knop is bedoeld als permanente steun voor de voet.
2. Door de voet iets naar links te kantelen, drukt u op de beweegbare knop. Hoe groter de druk, des te sneller loopt de machine.
3. Indien de pedaal (al naar gelang het land) voorzien is van de aanduiding « electronic » dan is deze toegerust met een kleine schakelaar voor twee verschillende snelheidsbereiken:

Hoge snelheden-schakelaar op « + ».

Lage snelheden-schakelaar op « — ».

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

Naalden

Naalden van het systeem 130/705 H gebruiken.
De naalden van de oudere systemen 705 of 15x1 kunnen ook worden gebruikt.

1. De naald bij het verwisselen en inzetten tussen duim en wijsvinger houden, zodat de vlakke kant (a) naar het spoeltje is gericht. Daarna de naald zover mogelijk in de naaldhouder omhoog duwen. De naald-klemschroef stevig vastdraaien. (zonder schroevendraaier).

Naaivoetjes

2. De naaivoetjes worden zonder schroevendraaier bevestigd (wanneer de voet omhoog staat) met behulp van de klamschroef.

Smeren van de machine

In principe dient de machine voor gebruik te worden gesmeerd.
Gebruik alleen de beste naaimachine-olie.

Twee druppels olie per smeerpunt zijn voldoende.

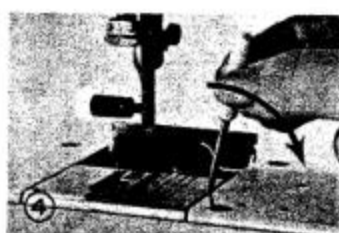
Alle smeerpunten zijn met rood aangegeven.

3. Draadgever omhoog zetten (pijl) daarvoor het vliegwiel naar u toedraaien.
Naald en voetje verwijderen.
Grijperdeksel openen.
4. Steekplaat verwijderen.
5. Indien de machine ononderbroken wordt gebruikt verdient het aanbeveling af en toe de grijper met een extra druppel olie te smeren.
6. Steekplaat weer aanbrengen en de machine even laten lopen.
— Naald en voetje bevestigen.
Voor een grondiger onderhoud zie blz. 33.

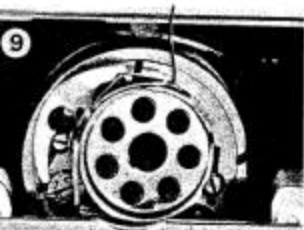
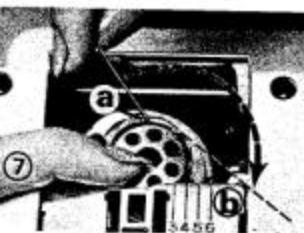
Steekplaat

Afhankelijk van het land wordt de machine geleverd met een steekplaat, waarop de afstandslijnen voorzien zijn van een aanduiding in 3/8 - 4/8 - 5/8 of 6/8 deel van een inch of in mm. (10 - 15 - 20).

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

Spoelen

Voor gewone naaiwerkzaamheden kan men het beste gebruik maken van middeldikke garens.

1. Loskoppelen; daarvoor de ontkoppelingsknop van het vliegwiel zo ver mogelijk naar u toe draaien.
2. Spoeltje — de gaateskant naar boven — op het spoelasje zetten. Spoeler naar rechts drukken.
3. Een van de twee garenpennen omhoogtrekken. De garenklos erop zetten.
4. Draad door het geleide-oogje halen.
5. De draad enige malen om het spoeltje winden in de richting van de pijl.
6. Spoelen en tegelijk de garenklos met de hand iets afremmen. Het volle spoeltje stopt automatisch.
1. Ontkoppelingsknop in de richting tegengesteld aan die, door de pijl aangegeven weer goed vastdraaien. Draad afknippen, spoeler terugdrukken en het spoeltje er af halen.

Het plaatsens van het spoeltje :

Het inrijgen van de onderdraad

7. Het spoeltje met de gaateskant naar boven in de grijper leggen. (U heeft geen spoelhuisje nodig). Het spoeltje met de linker wijsvinger vasthouden, de draad in de gleuf (a) trekken en daarna naar voren in de rechter hoek (b) trekken.
8. De grijperdeksel sluiten en de draad met een lichte achterwaartse druk strak trekken. De draad schiet dan automatisch in de onderspanning.
9. Grijperdeksel openen en ter controle de draad licht naar achteren trekken. De draad mag in geen geval uit de gleuf (7a) springen. Mocht dit onverhoopt toch gebeuren, dan dienen de handelingen zoals beschreven onder 7 en 8 te worden herhaald.

Verwisselen van het spoeltje

10. Voetje in de hoogste stand. « Spoeluitwerper » (deze bevindt zich precies boven de grijper) naar beneden trekken en in de middelste opening van het spoeltje steken. Wanneer men loslaat wordt het spoeltje automatisch omhoog getrokken.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

Inrijgen van de bovendraad

Naaldstang en naalvoetje (stofdrukstand?) in de hoogste stand.
Garenpen (1) omhoogtrekken.
Garenklos met de vinger vasthouden en de draad in onderstaande volgorde volgens de afbeeldingen inrijgen.

- 2-3 Draadgeleide-oogjes.
4. Bovenspanning.
5. Draadgever (van links naar rechts).
6. Draadgeleide-oogjes.
7. Naaldhouder.
8. Naald (van voor naar achter).
9. Bij gebruik van de draadinsteker dient deze dus van achter naar voor door het naald oog te worden gestoken.

Het ophalen van de spoeldraad

10. Ongeveer 15 cm. bovendraad door het naald oog trekken en met de linker wijsvinger op de steekplaat vasthouden.
11. De onderdraad ophalen. Daarvoor het vlieg wiel met de hand naar u toe draaien, zodat de draadgever zich een keer naar beneden en dan geheel naar boven beweegt.
Darna de lus van de onderdraad met de hand eruit trekken.
12. Overtuig u ervan, dat de onderdraad op de juiste wijze dwars over de grijper loopt. De grijperdeksel sluiten en de beide draaduiteinden ongeveer 15 cm. onder de naalvoet door naar achteren trekken.

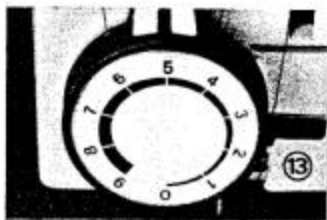
Universele draadspanning

13. Op het rode cijfer « 5 » kunnen de meeste soorten naalwerk worden verricht, zonder de draadspanning te wijzigen.
Indien nodig kan de bovenspanning geregeld worden:
Voor sterkere spanning de knop tussen 5 en 9 zetten.
Voor lichtere spanning de knop tussen 5 en 1 zetten.
In de « naaigids » vindt u hieromtrent nadere gegevens.

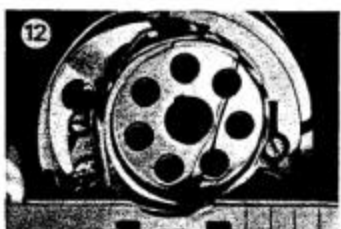
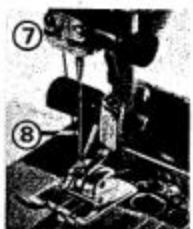
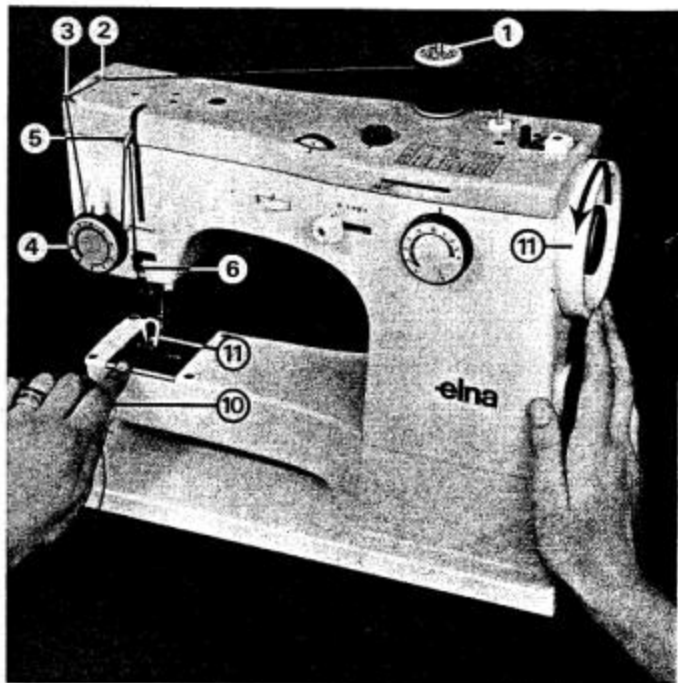
Inrijgen van de tweelingnaald (zie extra toebehoren in de « naaigids »).

14. Te werk gaan op dezelfde wijze, maar dan met twee draden.
Aan iedere kant van het scheidingsplaatje van de bovenspanning evenals van het draadgeleide-oogje van de naaldhouder moet een draad komen te lopen. (15).

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

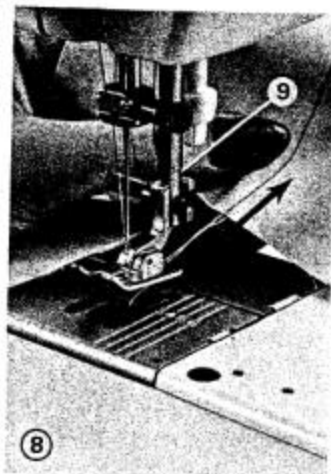
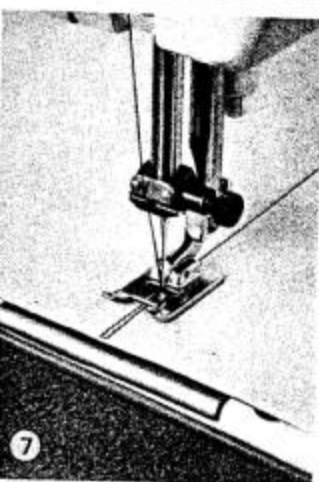
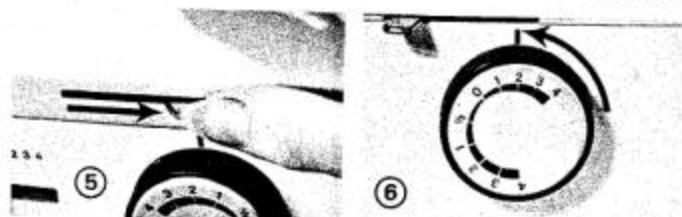

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

Gewone rechte naad

1. Overtuig u ervan, dat de ontkoppelingsknop goed is vastgedraaid.
  - Gebruik de naaivoet (zie blz. 10-11).
  - Ga pas met de ingespannen machine naaien nadat de stof goed onder het voetje is gelegd en de voet naar beneden is gelaten.

Rechte naad vooruit

2. Steekbreedtehandle op « 0 ».
3. Steeklengteknop al naar gelang de gewenste steeklengte op 1 tot 4 zetten. (zwarte cijfers).

Aan het begin van de naad de beide draden tijdens het naaien van de eerste twee of drie steken met de hand vasthouden.

4. Al naar gelang het naaiwerk en de stof, naait een rechte naad op steeklengte 1 tot 4 mm.

Rechte naad achteruit

5. Voor snel afhechten de handle naar rechts drukken. Laat u hem weer los, dan naait uw Elna automatisch weer vooruit.
- 6-7. Instelling voor langer achteruitnaaien — De steeklengteknop op de gewenste steeklengte instellen van 1 tot 4 (rode cijfers).

Het van de machine nemen van het naaiwerk

8. Vliegwiël met de hand naar u toedraaien totdat de draadgever zich in de **hoogste stand** bevindt. Handle voor het oplichten van de voet omhoog brengen. Het werk **naar achteren** wegtrekken en de draden **met de garensnijder van de stofdrukstang** doorsnijden. (9)

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

Automatisch naaien

11. Tabel voor keuze en instelling van de steken

Deze geeft de mogelijke steken en de instelling ervan aan (zodat men in het vervolg de gebruiksaanwijzing niet meer hoeft te raadplegen). De instelknoppen en de mogelijke steken zijn door middel van een symbool uitgebeeld. Er kunnen naar wens 14 steken worden gekozen, namelijk:

De « zwarte » steken

1. Zig zag.
  2. Elastische blindsteek, kantsteek.
  3. Feston-steek.
  4. Afwerksteek. Snel stoppen.
  5. Interlock.
  6. Speciale zig-zag (3-punts genaaide zig-zag).
- 1-6 Rechte naad.

De « rode » steken

1. Drievoudige zig-zag.
  2. Rekbare zak-galonsteek.
  3. Sierkantsteek.
  4. Jersey-steek.
  5. Overlock.
  6. Breiwerksteek (en open zoom).
- 1-6 Drievoudige naad.

Het automatische knoopsgat komt nog bij deze mogelijkheden. Op de blz. 28 en 29 vindt u hiervan de beschrijving.

12. Voor alle steken dient de drukknop voor automatische knoopsgaten naar beneden te worden gedrukt. — De « zwarte zone » is alleen zichtbaar. (12/1)

Uitzondering. De knop uittrekken — « rode zone » is nu

zichtbaar (12/II) — om automatische knoopsgaten te maken. N.B. De knop draait terwijl de machine loopt; wanneer het teken (12/III) met het merk (12/IV) overeenkomt, begint er een nieuwe steek.

Gebruik van de tabel voor keuze en instelling van de steken (11). Voor het kiezen en instellen van de steken moet u de tabel als volgt raadplegen.

Kiezen

Een van de « zwarte » steken of een van de « rode » steken.

13. De kiesschijf (13) op het overeenkomstige cijfer stellen, 1-6. De steekbreedtehandle op « 0 » (14).

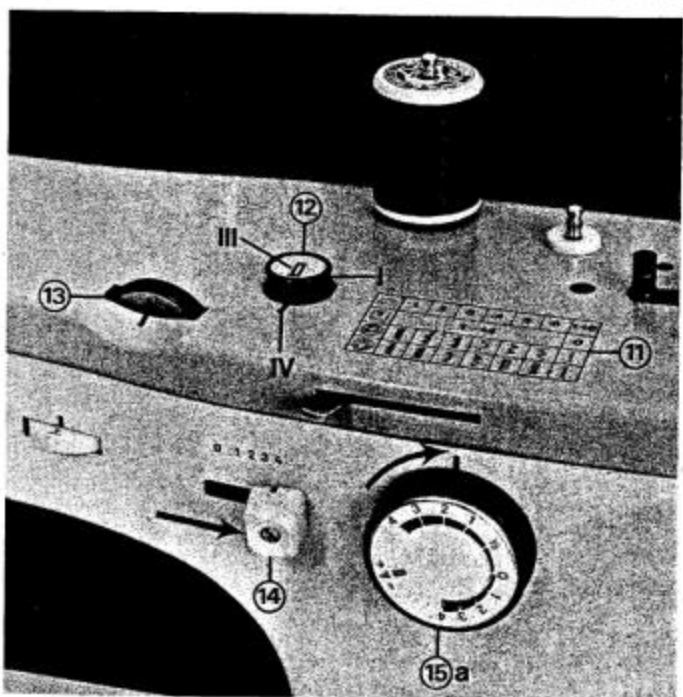
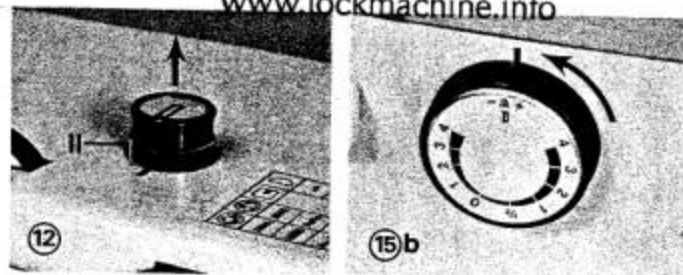
Instellen

14. Steekbreedtehandle met het teken I naar boven-tussen 1 - 4 op de gewenste breedte instellen. (voor rechte naad en drievoudige naad blijft deze op « 0 » staan).

- 15a) Voor de « zwarte steken » de steeklengteknop tussen 1 - 4 — zwarte cijfers — op de gewenste lengte instellen.

- 15b) Voor de « rode » steken de steeklengteknop op A « rood » instellen.

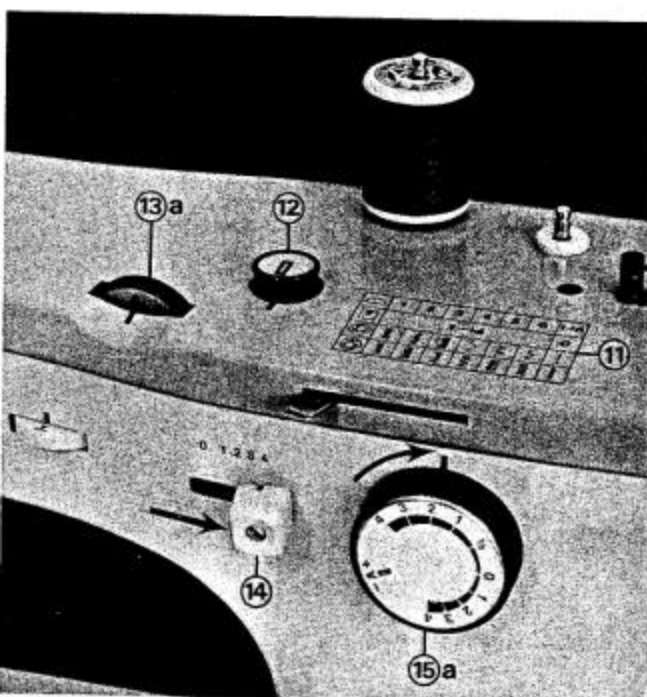
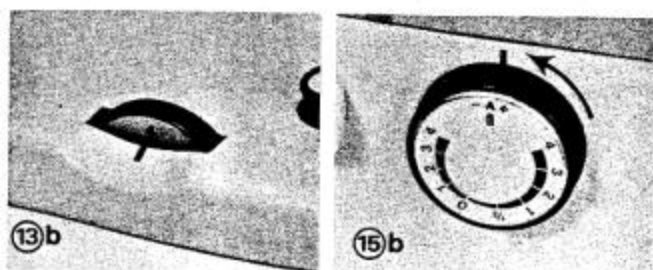
www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

⑪

	1	2	3	4	5	6	1→6
	1→4						0

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

(11)

	1	2	3	4	5	6	1→6
	1→4						0
							
							

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

Hieronder twee voorbeelden hoe men de steken kiest en instelt

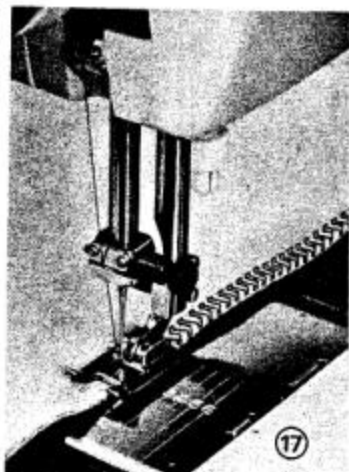
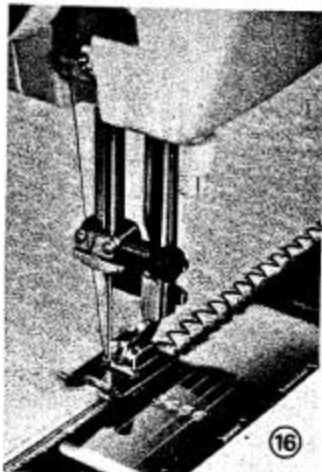
Om de Interlock-steek — « zwarte » steek — te naaien, zijn volgens de tabel (11) de volgende handelingen voldoende.

12. Knop naar beneden drukken.
- 13a) Kiesschijf op 5 (steekbreedtehandle (15) intussen op « 0 »).
14. Steekbreedtehandle met het teken ■ naar boven tussen 1-4.
- 15a) Steeklengteknop op de gewenste lengte tussen 1-4, « zwarte » cijfers.
16. De machine is nu gereed om te naaien (zie afbeelding onderaan).

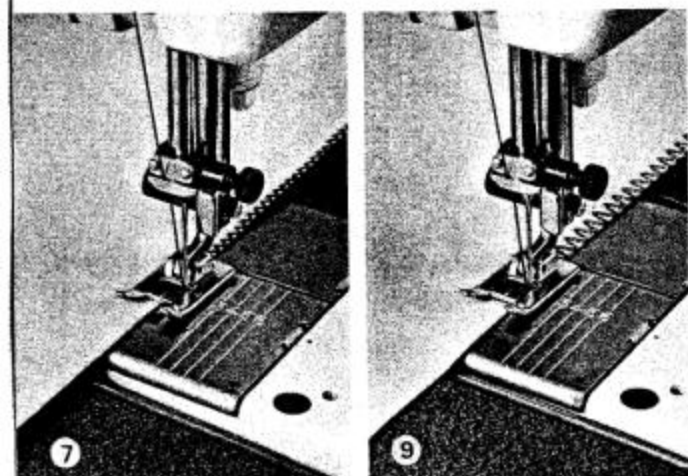
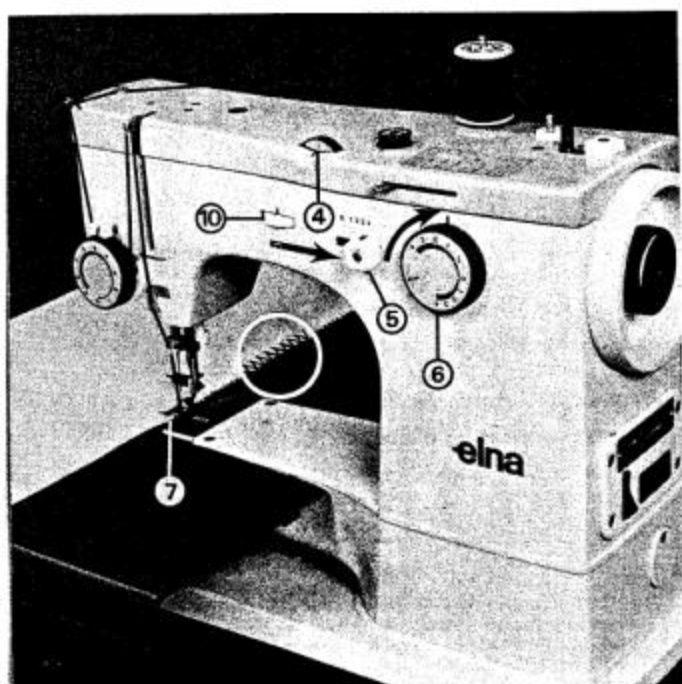
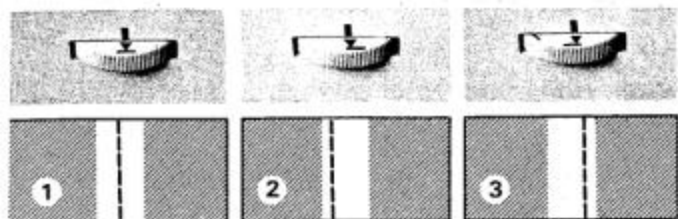
Wil men nu de jersey-steek — « rode » steek — naaien, dan zijn volgens de tabel de volgende handelingen voldoende:

12. Knop naar beneden drukken.
- 13b) Kiesschijf op 4 (steekbreedtehandle (14) intussen op « 0 »).
14. Steekbreedtehandle met het teken ■ naar boven tussen 1 en 4.
- 15b) Steeklengteknop op A « rood ».
16. De machine is nu gereed om te naaien. (zie afbeelding onderaan).

12. N.B. Aangezien deze drukknop voor alle gewone naaiwerkzaamheden naar beneden gedrukt moet worden zullen we dit op de volgende blz. niet meer vermelden, behalve voor het automatische knoopsgat (dan moet de knop uitgetrokken worden).

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

Centreren van de naald

Voor bepaalde werkzaamheden, zoals bijv. het op een rand stikken, het aanzetten van ritssluitingen, het aannaaien van knopen, het vervaardigen van knoopsgaten, enz. kan de naald door het verdraaien van de centreerschijf naar links of rechts gedecentreerd worden, of in elke tussen links en rechts liggende stand.

- Voorbeeld:
1. Normale rechte naad.
  2. Rechte naad naar links gedecentreerd.
  3. Rechte naad naar rechts gedecentreerd.

Enige grondbeginselen van het naaien :

(voor meer uitgebreide naaiaanjwijzingen zie naaigids 2)

Naaïen met automatische « zwarte » steken

Afwerken

Na de rechte naad behoort het afwerken tot een van de grondbeginselen van het naaien. U gebruikt de naaivoet.

Met de zig zag-steek

10. Centreerschijf in het midden zetten.
4. Met de steekbreedtehandle op « 0 » — volgens de tabel — de kiesschijf op 1 zetten.
5. Steekbreedtehandle met het teken naar boven op 2-4 zetten.
6. Steeklengteknop al naar gelang de stof op 1 tot 3.
7. Voor middeldikke en zware stoffen de kant van de stof langs de smalle gleuf van de voet laten lopen. (steekbreedte 4).
8. Voor dunne of fijne stoffen de kant van de stof in het midden van de voet tegenover de markering op de voet laten lopen — steekbreedte 4, steeklengte 1. De naald steekt dan rechts buiten de stof en zodoende verkrijgt u een aantrekkelijke 2 mm brede afwerksteek.

— Met de afwerksteek

4. Steekbreedtehandle op « 0 », kiesschijf op blindsteek 4.
5. Steekbreedtehandle op 2-4
6. Steeklengteknop al naar gelang de soort stof op ½-1.
9. Met steekbreedte 4 de kant van de stof in het midden van de gleuf van de naaivoet leiden. Deze afwerksteek is wasvast en houdt de stof vlak.

Kordonsteek

1. Om een mooie kordonsteek te krijgen moet u de kordonknoopsgatenvoet gebruiken. (zie ook blz. 8, afbeelding 4)
2. Met de steekbreedtehandle op « 0 », de kiesschijf op 1 zetten.
3. Steekbreedtehandle met het teken ■ naar boven naar keuze op 1-4 zetten.
- 4-5 Steeklengteknop op $\frac{1}{2}$ zetten en de steeklengte tijdens het naaien langzaam verkorten totdat u een mooie kordonsteek krijgt, die dicht tegen elkaar ligt.

De kordonsteek is uitermate geschikt voor het versieren van beddelakens, slopen, tafellakens, kussens, enz.

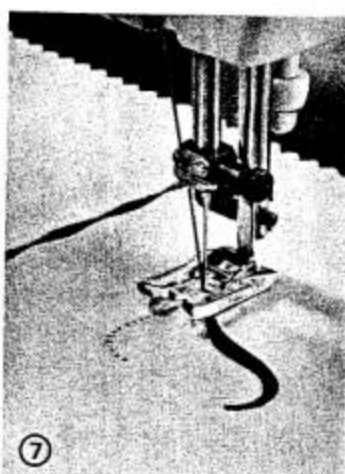
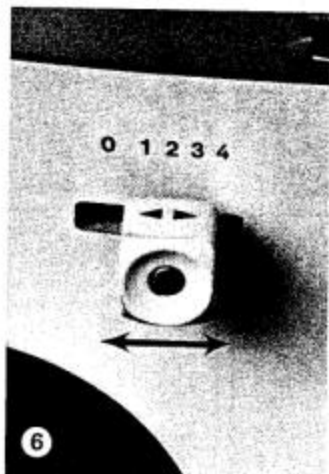
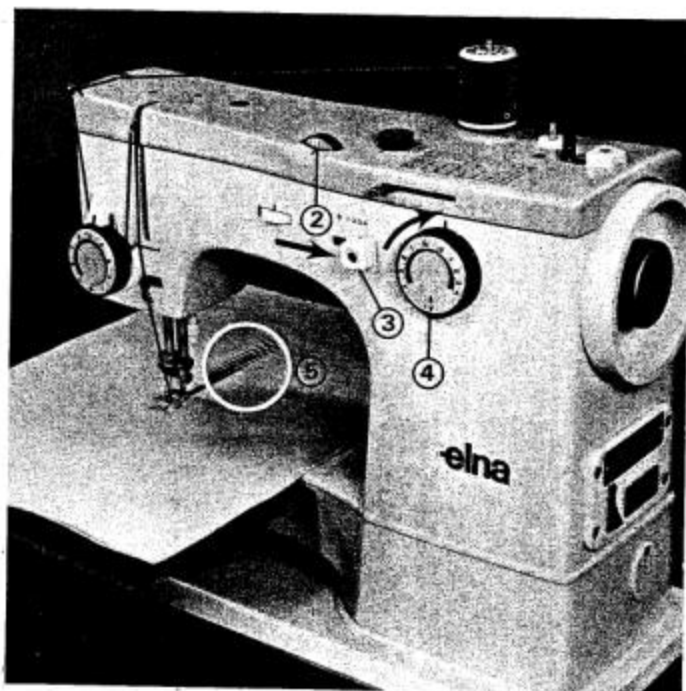
Toenemende of afnemende kordonsteek

- 6-7. De steekbreedtehandle in de stand « 0 » uittrekken en dusdanig draaien dat de markering « ◀▶ » naar boven komt.
De rest instellen zoals aangegeven voor de kordonsteek.
- Door het vrij heen en weer schuiven van de steekbreedtehandle tijdens het naaien krijgt men naar eigen fantasie een toenemende of afnemende kordonsteek.

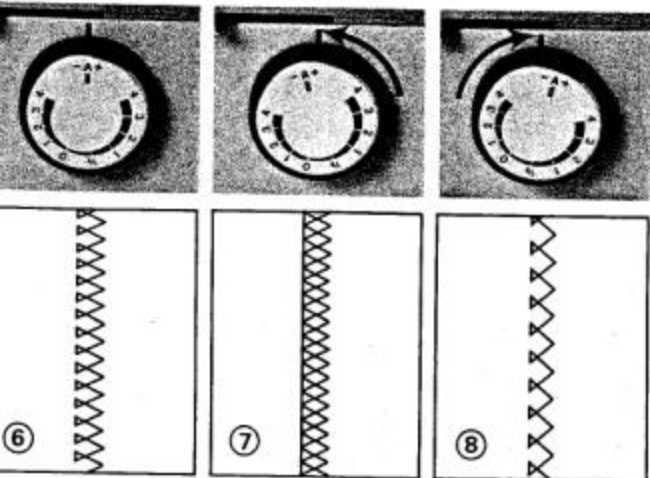
Enige variaties op de toenemende of afnemende kordonsteek krijgt men ook, door de naald naar rechts of naar links te decentreren.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

www.matri.nl
Matri Naaimachine
 specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

Naaïen met automatische « rode » steken en fijnregeling

In principe de kordonknoopsgaten voet gebruiken (mits er geen andere aanwijzing gegeven wordt).

Met de steekbreedtehandle op « 0 »—volgens de tabel—de volgende handelingen verrichten:

1. Kiesschijf op de gewenste steek. (bijvoorbeeld: no. 5, overlock).
2. Centreerschijf in de middelste stand.
3. Steekbreedtehandle met teken ■ naar boven naar keuze op 1-4.
4. Steeklengteknop op A.
5. Op deze manier krijgt men de dubbele « overlock »-steek, die vooral zeer geschikt is voor het aan elkaar zetten van rekbaar « stretch »-stoffen.

Fijnregeling

In principe worden alle steken correct genaaid. Voor sommige erg speciale « rode » steken is het af en toe gewenst om ze enigszins langer of korter te maken, omdat de langere of kortere steken beter passen bij de door u gekozen soort garen of stof.

6. Met de steeklengteknop op « A » is de steeklengte in principe juist.
7. Is de steeklengte op A te kort, dan de knop dusdanig draaien dat het teken « + » boven komt.
8. Is de steeklengte op A te lang dan de knop dusdanig draaien dat het teken « — » boven komt.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

Automatisch knoopsgat

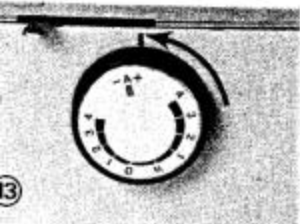
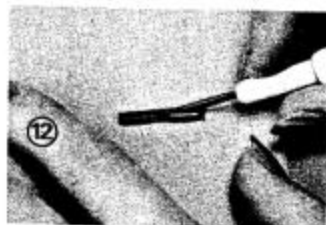
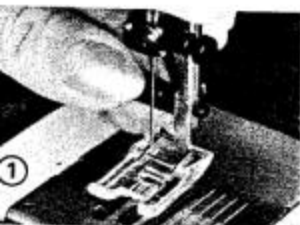
Het is mogelijk knoopsgaten van 4 mm. breedte te vervaardigen zonder het werk te draaien.

Op een lapje stof onder dezelfde voorwaarden als voor de definitieve knoopsgaten een paar proefknoopsgaten maken.

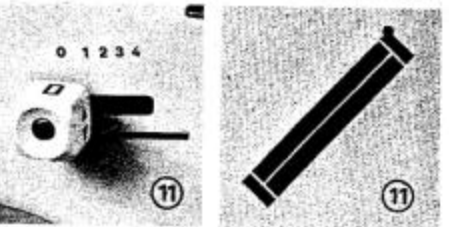
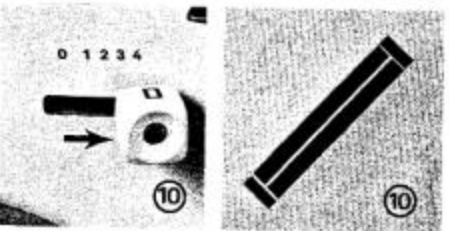
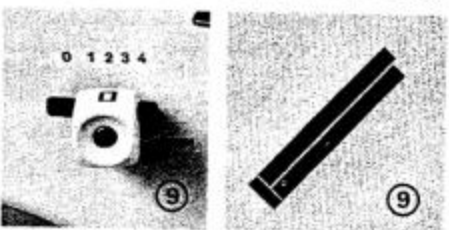
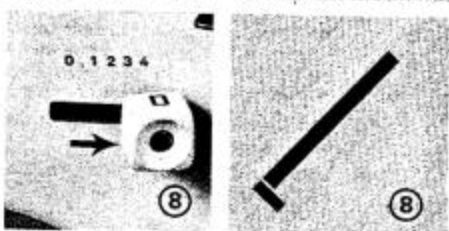
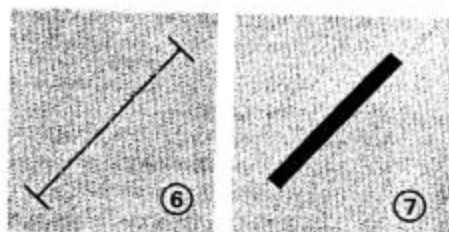
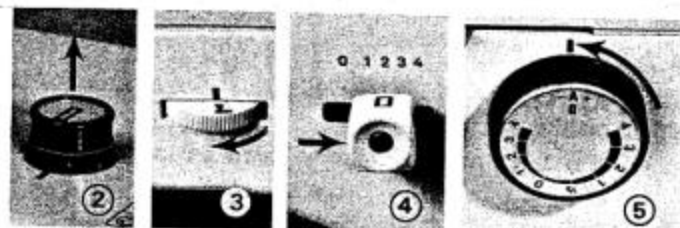
1. De voet voor automatische knoopsgaten gebruiken.
2. De drukknop voor automatische knoopsgaten uittrekken, rode zone.
3. De naald naar links decentreren.
4. De steekbreedtehandle op « 0 » zetten, uittrekken en draaien op « knoopsgat »; handle op 2 zetten.
5. Steeklengteknop op A « knoopsgat » zetten. Overtuig u ervan dat de steekbreedtehandle (4) werkelijk op 2 staat.
6. Op de stof de gewenste lengte van het knoopsgat aangeven.
7. Naal de eerste rups links langs de markeringslijn; de naald omhoog zetten.
8. Steekbreedtehandle op 4 zetten. Enige steken naaien (1e trens) en de naald omhoog zetten.
9. Steekbreedtehandle op 2 zetten. De tweede rups naaien en vlak voor het einde van de eerste rups stoppen; de naald omhoog zetten.
10. De steekbreedtehandle op 4 zetten. Nu tot besluit nog enige steken naaien. (2e trens). Naald omhoog zetten.
11. Steekbreedtehandle op « 0 » zetten. Knoopsgat afhechten, hierbij de stof met de hand vasthouden.
12. Het knoopsgat met het knoopsgatenmesje opensnijden. (het knoopsgatenmesje zit in het toebehorendoesje).

Fijnregeling: Al naar gelang de stof en het garen kan het wel eens voorkomen dat de zig zag-steek van de eerste rups te dicht op elkaar of te ver uit elkaar komt te liggen. Dit kan gemakkelijk worden verholpen met behulp van de microregeling van de steeklengteknop.

13. Te dichte zig zag-steek, knop dusdanig draaien dat het teken « + » boven komt.
14. Te wijde zig zag-steek, knop dusdanig draaien dat het teken « — » boven komt.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

N.B. Nadat u klaar bent met het naaien van automatische knoopsgaten moet u alle instellingen weer terugzetten op « 0 » in de hier aangegeven volgorde:
 Steeklengteknop op « 0 » zetten;
 steekbreedte-handle op « 0 » zetten, uittrekken en op het merkteken « I » of « < > » draaien;
 centreerschijf in de middelste stand zetten.
 De drukknop voor automatische knoopsgaten naar beneden drukken.

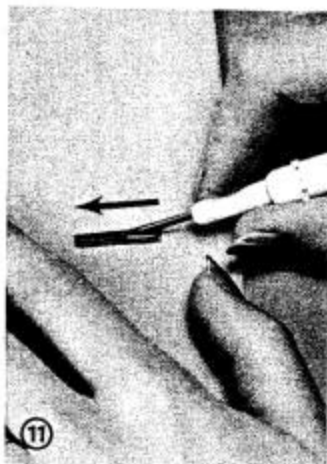
www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

Aanvullende grondbeginselen van het naaien

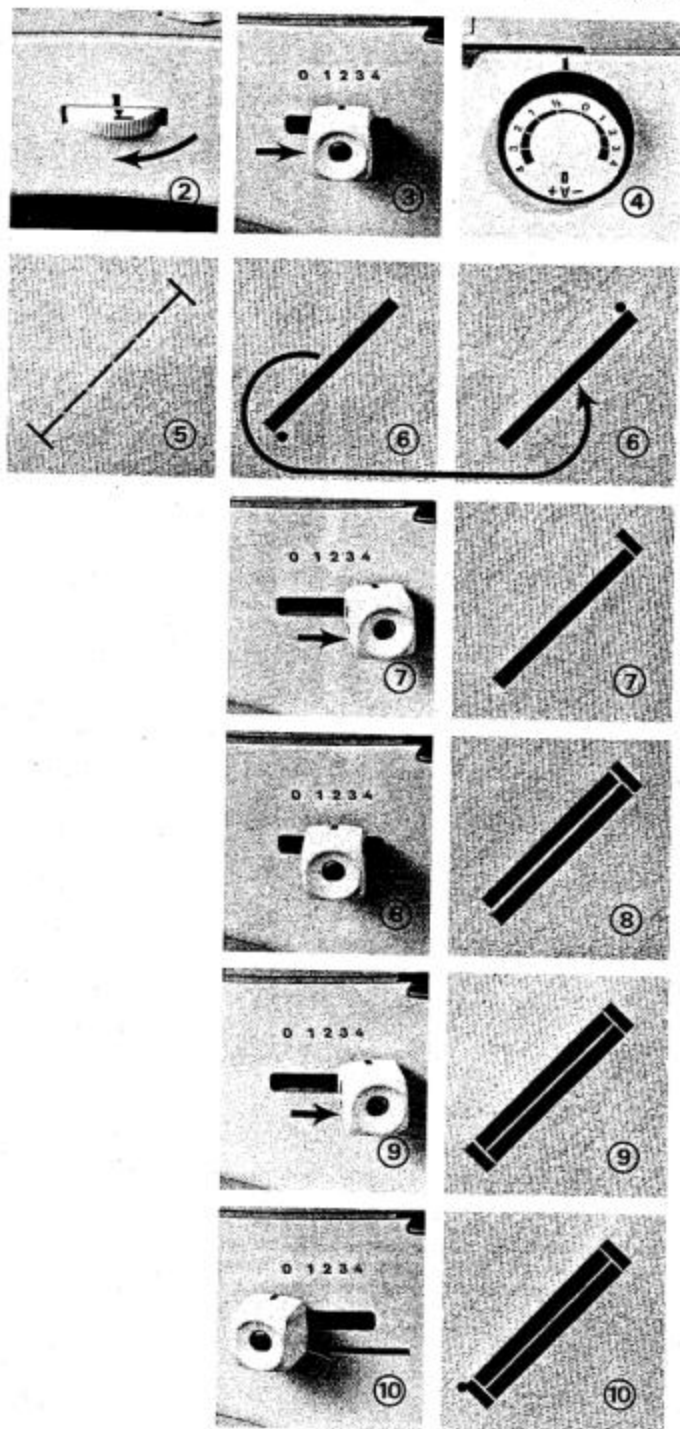
Het niet-automatische knoopsgat

Al naar gelang het soort naaiwerk kan men ook knoopsgaten vervaardigen door de stof om de naald heen te draaien. Allereerst op een lapje stof onder dezelfde voorwaarden als bij het echte naaiwerk enkele proefknoopsgaten maken.

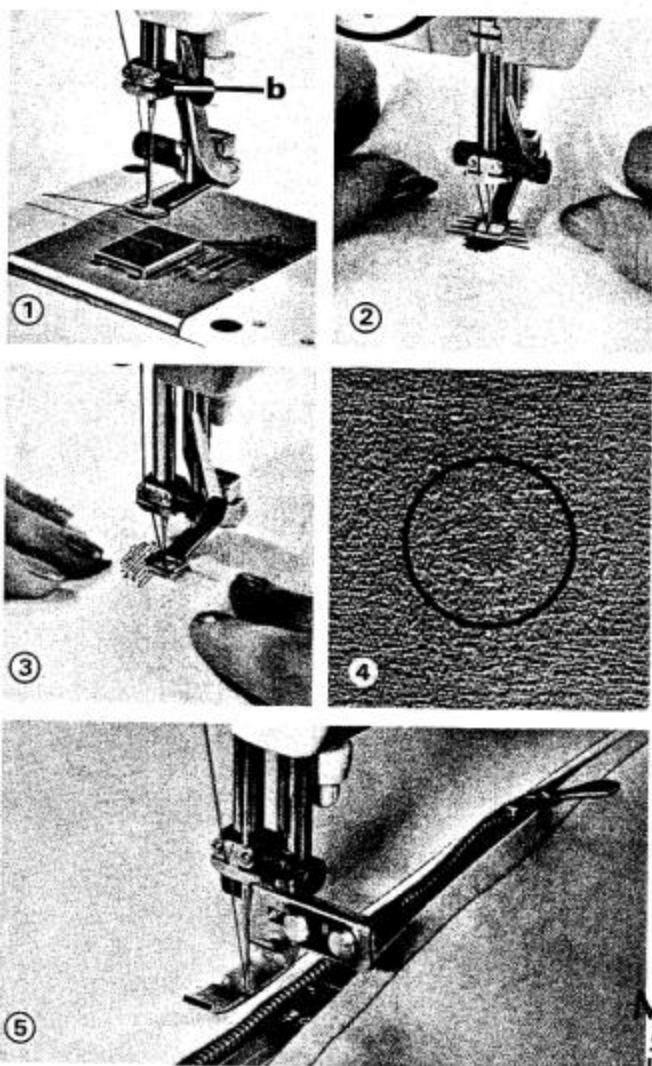
1. Kordonknoopsgatenvoet gebruiken. Deze is zonder schroefdraaier makkelijk te verwisselen.
— Met de steekbreedtehandle op « 0 » de kiesschijf op 1 (zig zag) zetten.
2. De naald naar links decentreren.
3. Steekbreedtehandle op 2, de markering ■ naar boven.
4. Steeklengteknop tussen $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{4}$.
5. Op de stof de gewenste lengte aangeven.
6. De eerste rups langs de markering aan de linker kant van de lijn naaien. Stoppen, de naald moet rechts op de markering staan. De voet omhoog zetten en het naaiwerk een halve slag om de naald heen draaien. Het voetje weer laten zakken, de naald omhoog brengen.
7. Steekbreedte-handle op 4 zetten. Enige steken naaien. Naald omhoog.
8. Steekbreedtehandle op 2 zetten. De tweede rups naaien en vlak voor het punt waar de eerste rups begon stoppen. Naald omhoog.
9. Steekbreedtehandle op 4 zetten. Knoopsgat afmaken door een tweede trens te maken. Naald omhoog.
10. Steekbreedtehandle op « 0 » zetten. Knoopsgat afhechten met een paar steken terwijl u de stof vasthoudt.
11. Knoopsgat opensnijden. Het knoopsgatenmesje bevindt zich in het toebehorendoesje.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

Traditioneel stopwerk

Stopgaren gebruiken.

Steekbreedtehandle en steeklengteknop op « 0 » zetten.
Centrerschijf in het midden.

1. Stopplaatje (a) plaatsen en daarna de stopvoet bevestigen.
Het stopplaatje vergemakkelijkt het stoppen zonder stopring, omdat het de tanden van de transporteur afdekt. De stopvoet wordt van **achteraf** bevestigd. De lange arm van de stopvoet moet daarbij tegen de rol (b) van de naaldhouder komen te glijden. De voetlichter naar beneden doen voordat u begint.

www.matri.nl

Matri Naaimachine

specialisten sinds 1929

Lange Bisschopsstraat 9

7411 KG Deventer

Tel.: 0570 - 61 63 83

www.lockmachine.info

2. De stof goed spannen met de vingers en het gat in de stof voorzien van spandraden door tijdens het naaien de stof heen en weer te schuiven van links naar rechts en terug.
3. Dan de vingers zo dicht mogelijk naast de stopvoet op de stof houden en de dwarse spandraden doorstoppen met evenwijdig lopende « slangelijnen » (ingebouwde disc nr. 4) door de stof met de handen **vooruit en achteruit** te schuiven. Voor sterk versleten stoffen raden wij het stopplaatje met rond gat aan — zie « naaigids ».

Ritssluitingen

5. Gebruik de ritssluitingvoet (verstelbare kantvoet). Deze voet kan naar de linker zijde of rechter zijde van de naald worden verschoven. Daardoor is het mogelijk een ritssluiting in te zetten zonder de stof te draaien doordat u eerst aan de ene kant en daarna aan de andere kant van de voet naait.
- Centreerschijf in middelste stand (rode merkteken), steekbreedtehandle op « 0 », steeklengte 1-4.
Bij het innaaien moet de ritssluiting aanvankelijk gesloten zijn. Bent u in het midden gekomen, dan steekt u de naald in de stof en opent de ritssluiting om gemakkelijker langs het beweegbare slotje van de rits te kunnen komen.

Verlichting

11. Om het lampje te verwisselen moet u eerst de stekker uit het stopcontact nemen. Daarna met de kleine schroevendraaier het lampje naar beneden drukken. Bajonetsluiting. Indrukken, draaien en uitnemen. Bij het plaatsen van een nieuw lampje in omgekeerde volgorde te werk gaan.

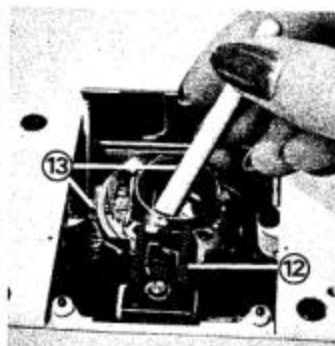
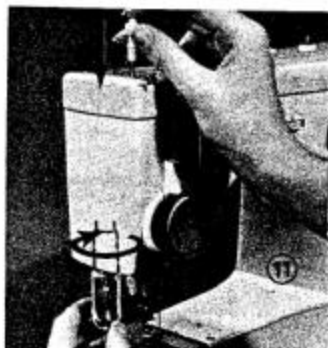
Onderhoud

Uw Elna zal u steeds waardevolle diensten bewijzen wanneer u de machine op de juiste wijze onderhoudt. Van tijd tot tijd dienen de garen- en stofresten uit de grijper te worden verwijderd.

12. Na het verwijderen van het voetje, de naald en de steekplaat, borstelt u de transporteur schoon.
13. Reinigt de grijper door in het midden het stofkwastje te drukken tot de haartjes hiervan door de zijdelingse gaten van de grijper steken, terwijl u tegelijkertijd het vliegwiel een beetje heen en weer draait.

De machine na het schoonmaken smeren (zie blz. 10 en 11).

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

Kleine storingen en hoe men deze moet verhelpen

Volg de hieronder genoemde aanwijzingen op of raadpleeg de opgegeven blz. van de handleiding.

De bovendraad breekt

De naald is niet van het systeem 130/705 H of 705 (15x1) 10-11

De naald is van een slechte kwaliteit, is krom of is niet goed geplaatst. (achterstevoren of niet hoog genoeg aangebracht). Of de naald past niet bij de draad of bij het naaiwerk.

Bij gebruik van stopgaren, de draad moet links gedraaid zijn.

De draad is foutief gespannen, is droog of van een slechte kwaliteit.

De dikte van de draad is niet in overeenstemming met het naaiwerk.

De machine moet gereinigd worden.

10-11, 37
14-15

De bovenspanning is te strak.*

De onderdraad breekt *

De draad is slecht gespoeld of niet op de juiste manier naar boven gehaald (ligt niet correct dwars over het spoeltje)

14-15

De onderspanning is te strak.*

De machine slaat steken over

De machine is niet goed ingespannen.

Het voetje past niet bij het naaiwerk.

Naald is niet van het systeem 130/705 H of 705 (15x1). 10-11

De naald is van een slechte kwaliteit, is krom of is niet goed geplaatst. (achterstevoren of niet hoog genoeg ingebracht).

Of de naald past niet bij de draad of bij het naaiwerk.

De draad is in verhouding met de naald te dik of niet soepel genoeg.

Men heeft vergeten de steekplaat voor rijgen en zadelsteek

weer om te wisselen voor de gewone steekplaat.

Het garen is slecht gespoeld of het spoeltje is verkeerd geplaatst.

Het garen is van een slechte kwaliteit of de dikte is onregelmatig.

De draadspanning is vuil geworden of niet op de juiste manier ingesteld.*

12-13

De stof rimpelt

De boven- en/of onderspanning zijn te strak.

14/15

Steek is te lang.

De draad is te grof, niet op de juiste manier naar boven gehaald.*

Het transport van de stof is onregelmatig

De steekplaat is niet goed geplaatst.

10-11

De transporteur is vuil geworden.

Het voetje past niet bij het naaiwerk.

De lengte van de steek past niet bij het naaiwerk.* 16-17, 20-33

De naald breekt

Er wordt aan de stof getrokken, de naald wordt uit zijn

juiste stand gerukt en steekt op het voetje of op de steekplaat.

De naald is niet van het systeem 130/705 H of 705 (15x1).

De naald is van een slechte kwaliteit, is krom of is niet goed

geplaatst. (achterstevoren of niet hoog genoeg aangebracht).

10-11

* Zie « naaigids ».

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

blz.

De naald is onvoldoende aangeschroefd of past niet bij het naaiwerk.

Er zitten knoopjes in het garen.

De naald is gedecentreerd (staat niet in het midden) en steekt op het stopplaatje of de steekplaat met ronde naaldopening.

Bovenspanning staat te strak.

22-23
 14-15

De machine loopt te langzaam

De machine werd helemaal niet of niet met speciale naaimachine-olie gesmeerd.

De schakelaar van de elektronische pedaal staat niet op « + ». 9

De machine maakt te veel lawaai

De grijper is vuil of niet gesmeerd.

10-11, 33

De motor draait, maar de machine loopt niet

Ontkoppelingsknop van vliegwielt vastdraaien.

12-13

Garenresten in de grijper

De naald, het voetje, het spoeltje en de steekplaat verwijderen. De ontkoppelingsknop van het vliegwielt goed vastdraaien en daarna het vliegwielt met de hand enkele malen rustig voor- en achteruit draaien, totdat het verknoopte garen in de grijper is doorgesneden. Garenresten verwijderen, grijper smeren en de machine een ogenblik laten lopen.

10-11, 33

De kiesschijf kan niet gedraaid worden

Steekbreedtehandle staat niet op « 0 ».

18-19

Het niet-automatische knoopsgat lukt niet

Kiesschijf niet op « 1 ».

Het voetje is niet in overeenstemming met het naaiwerk.

De naald is niet naar links gedecentreerd.

Steekbreedtehandle staat niet op de juiste breedte.

De drukknop is uitgetrokken (rode zone) in plaats van ingedrukt (zwarte zone)

30-31

Het automatische knoopsgat lukt niet

De kiesschijf staat niet op « 1 ».

Het voetje is niet in overeenstemming met het naaiwerk.

De drukknop moet omhoog getrokken worden (rode zone).

De naald is niet naar links gedecentreerd.

De knop van de steekbreedtehandle staat niet op « knoopsgat ».

De steekbreedtehandle moet op « 2 » gezet worden voordat men de steeklengteknop op « A » zet.

De steeklengteknop staat niet op « A ».

28-29

De drukknop voor automatische knoopsgaten zit vast

De steekbreedtehandle op « 0 » zetten.

28-29

De knop van de steekbreedtehandle kan niet in de knoopsgatstand gezet worden

De steekbreedtehandle staat niet op « 0 ».

28-29

De steekbreedtehandle blijft niet in zijn vergrendeling

Het teken ■ van de steekbreedtehandle staat niet boven.

18-19

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

De automatische « rode » steken worden niet op de juiste manier gevormd

Achteruit naaien.	blz.
De drukknop voor automatische knoopsgaten staat uitgetrokken.	29
De drukknop van de steekbreedtehandle staat nog op « knoopsgat ».	29

Alfabetische inhoudsopgave

	blz.
Afwerken	20-21
Automatische « zwarte » steken	18-19, 20-21
Automatische « rode » steken	18-19, 20-27
Automatisch knoopsgat	28-29
Belangrijke machineonderdelen	6-7
Centreren van de naald	22-23
Draadspanning	14-15
Draadspanningsknop	14-15
Elektriciteit (punt 17)	6-7
Elektronische pedaal	9
Extra toebehoren (zie naaigids)	
Fijnregeling	26-29
Garen (zie naaigids)	12-13
Grijper	6-7, 10-11, 33
Inspannen	12-13-14-15
Kiesschijf	18-19
Klantenservice	3
Knoopsgat	30-31
Koffer	4-5
Kordonsteek	24-25
Naaien : « rechte naad »	16-17
« automatisch met « zwarte » steken	18-19, 20-21, 26-27
« automatisch met « rode » steken	20-21
Naaivoetjes	8, 10-11, 24-25, 28-33
Naaierwerkjes (zie naaigids)	
Naalden	10-11, 14-15
Onderhoud	10-11, 33
Praktische steken (zie naaigids)	
Ritssluiting	31-33
Schoonmaken	33
Smeren	10-11
Spoelen	12-13
Spoeltje	12-13
Steekbreedte	18-29
Steekbreedtehandle	18-29
Steeklengte	16-33
Steeklengteknop	16-33
Stoppen	32-33
Storingen	34-35
Toebehoren	4-5, 8
Uitpakken	4-5
Veranderlijke steekbreedten	24-25
Verlichting	6-7, 33
Vliegwielen	12-13
Voetweerstand en aansluitsnoer	6-7, 9
Zig zag	18-23